

Előfizetési árak:

Félévre . . . 80 Leu
Negyed évre . . 40 Leu
Egy hóra . . . 14 Leu
Külföldre egy évre 280 Leu
Hirdetés — Nyílttér
díjszabás szerint.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A
SZÉKELY UJSÁGOT
Néhai Molnár Emil
a
SZÉKELYHIRLAPOT
Bíró Lajos alapította.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kovács J. István

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Gen. Avarescu
1. szám.

Főszerkesztő:

Dr. I. Diénes Ödön

Itt a példa, tessék követni!

Heti négy tojás árából építnek iskolát, kulturházat a Székelyföldön.

A székely nép rájött arra, hogy most sokkal többje van, mint amikor jobb anyagi helyzetben volt, mert van hite, akarata és elszántsága, hogy ha valamije nincs, akkor teremtsen magának.

A csikmegyei Nagykászonban a római katolikus hívek fél milliót meghaladó gyűjtésükből most építik gyönyörűen újja ősi templomukat, amely már régóta szűknek bizonyult. A hit és elszántság most éreztet bennük annyira, hogy a terv megvalósításához fogtak. Székelyudvarhelyen az Ifjúsági Keresztény Egyesület tagjai, magasabb iskolákat végzett és iparos ifjak kezük munkájával építettek tágas otthont maguknak s azt berendezték minden nagyobb társadalmi gyűjtés nélkül, valóban a maguk hitéből és erejéből, városukban az érdekelteken kívül alig is tudtak róla és meg volt, amit akartak. Háromszék megyében, Köpecz községben, melynek lakosságánál, mióta a köpeczi szénbánya üzemel pár év előtt megszüntették, faüzemeik leépítésével csak a csikiak veszítettek többet, most fejezik be a református hívek emeletes, szép kulturházukat, hol iskolájuk is elhelyezést nyer, nagyvárosi igényeknek is megfelelő modern, egészséges helyiségekben. Pedig pár évvel ezelőtt még a presbiterium a meglevő iskolájuk megszüntetését is elhatározta anyagiak hiányában.

Pénz helyett — akarat.

Önként felvelődik a gondolat, hogyha igaz ez az építő munka, akkor nem lehet igaz a székely falu romlásáról szóló hír, mert pénz és anyagi erő nélkül nem lehet épületeket emelni, intézményeket létesíteni és fenntartani. Pedig igaz valóság mindakettő, a megindult építő munka épügy, mint a pénz hiánya. Pénz nincs, de van, jobban mondván hit és munkaakarat olyan dolgok megvalósítására, amik nem sikerültek akkor, amikor volt pénz, de csak az volt.

Hogyan történik mindez, számok és adatok megvilágításában mutatjuk be az alábbiakban:

Udvarhely felől jöve, Köpecz község telején egy világos, simavonalú modern, eme-

letes épület fogja meg az utas szemét nagyméretű, halványkék-fehérré festett ablakaival, mögötte enyhén emelkedő kert, amely mint egy iskolatábla mutatja majd, hogy a tanuló gyermek egyetlen pillantással átfogassa a kerti gazdálkodás ésszerű beosztását és teljes berendezését. Az épület körül sürgölődő munkásnép, közülük sok asszony és gyermek. (Csakhamar megtudjuk, hogy a férfiak és legények jórésze „munkán van pénzt keresni”) Elöl, ahol a kerítés sáskáinak most ássák a gödröket, megtaláljuk a papot, ingujra vetkezve és versenyt a többi munkással. Kipirult arccal fordul felénk és kérdésünkre, hogyan teremtdöött meg ez a szép épület, egyik sáskára vetelt kabátja zsebéből összehajtogatott és a használatból gyűrött számadásokat vesz elő, abból világosít fel bennünket. Sebteben lejegyezzük az adatokat:

A telket a rajtalevő raktárhelyiséggel 50.000 Lejjel vették. Az egyházkerülettől 10.000 Lejt kaptak, kepmegváltásból régebb gyűlt tőkéjük 12.000 Lej volt, adakozásból a községekben összegyűlt 15.000 Lej, egyházzajvedelmekből, perselypénz stb. további 15.000 Lej. Ennyi volt a pénzalapjuk. Ezt bevezetőnek mondta el a fiatal lelkész, a többi a zsebéből kivett jegyzékéből diktálja, amibe minden adományozott anyagot és teljesített munkát személy szerint apróra bevezet.

Kérdésünkre ezek után, hogy honnan kerül majd elő a berendezés és a még egyéb szükségességek, a pap mosolyogva mondja:

„A heti 4 tojások árából, mit az aszszonyok ajánlottak fel mindaddig, míg előkerül a kulturházhhoz és iskolához minden, ami még szükséges.”

Igy születik a Székelyföldön a templom, iskola, kulturház pénzbeli töké nélkül, apró garasokból, szíves munkával, valóban a semmiből. Találós példa erre a köpeczi, ahol mint említettük, pár évvel ezelőtt anyagiak hiányára való hivatkozással még az iskola megszüntetését határozták el, mert még akkor nem volt elég erős a hit és akarat, hogy a semmiből is teremteni tudjanak.

Szépül a város, azonban rendezetlen marad az Iskola-utca.

Kérelem a város vezetőségéhez.

Szépül a város. A tavaszon ültetett 500 gömbakéből vajmi kevés pusztult ki. Legtöbbje gyönyörűen fejlődött. Jövő tavaszon tele lesz a város akácfavirággal, akácfavirágnak édes illatával. És ezért senki se panaszol, mert bár költséges volt, csak elismerés illelheti városunk mai vezetőit a város szépítéséért.

Készen a piaci aszfalt is. Kellemes rajta járni és sétálni.

Készül a Csernátóni uti kövezett gyalogjáró is. Öröm nézni, hogy a kövezéssel kapcsolatosan milyen szépen rendbe szedette a város vezetősége az össze-vissza, rendetlenül, kidőlvé, bedőlvé disztelenkedő rozoga kerítéseket.

Igy van ez a város főterén s a legforgalmasabb utcák egyikén.

De

Hej, ha ez a kicsi szó, ez a DE ne lenne!

Menjünk el az állami iskolák melletti utcába. Nézzünk szét. Elszomorodik a szívünk azon, amit ott látunk.

Ahol a város jövőendő lakói, a jövőendő kertje, mindnyájunk reménye, legfőbb drágaságaink nap-nap után járnak, az iskolák melletti utca kimondhatatlan piszkos, sáros, rendetlen. Ez még enyhe meghatározása a tényleges helyzetnek. Az utca elején hever két halom kavics, bizonyosság arra, hogy valamikor ez az utca is a kijavítandók közé volt sorozva. De most ezt a két kavicsalmot is benőtte a gyom. Nem tréfa, nézzék meg! Tovább pedig az ut egész kocsiuttestét ellepi a sár, amiből valami borzalmas szag árad ki. Terjeszti a váltólázat, a betegséget, a tifuszt s a jó lsten a megmondhatója, hogy miféle testet-lelket élő betegségek baciúsait. És ezt szívják be a mi gyermekeink, amikor mennek iskolába, vagy jönnek onnan haza és amikor az iskola padjain ülve tanulnak.

Amít az árok mutat

Írta: dr. I. Diénes Jenő.

Régi, sokévszázados mult egy részére enged bepillantunk a most készülő piaci szennyvízcsatorna miatt ásott árok. Ez a csatorna a Rákosi Móricné lakásától, a néhai Benkő Sándor szeszgyáros és neje Nagy Mária által 1887-ben épített emeletes kőháztól húzódik végig a piac keleti részén, az uttest keleti szélén és az Apaffy utcán lemegy a Torja patakáig, ahová levezeti a szennyvizet, esővizet, hólevet.

Érdekes megfigyelésre volt alkalom ez a csatorna-építés.

Tudjuk, hogy városunk helyén a római uralom alatt kis castrum volt. Erre mutatnak a városon végighúzódó ókori csatornanyomok. Aztán hosszú ideig üres lapok maradtak e bizonytalan történelem-lap után. Szájhagyományból tudjuk, hogy városunkban ezelőtt kb 1300 évvel már székeiek laktak, akik legtöbbször mezőgazdasággal, kovács, lakatos, mészáros iparral foglalkoztak. Szájhagyomány az is, — hogy városunkba Szászkezd faluból (Segesvár közelében) jött néhány kézműiparos s ők alapították városunk iparos családjainak tekintélyes részét. Városunk régen keletkezett, amikor még Kezdővásár, Torjavásár volt a neve, de e régi időkben nem város, csak kis település volt. Városi kiváltságait Zsigmond magyar királytól, aki 1387—1437 ig uralkodott, kapta városunk 1427-ben.

Tehát régi multra tekint vissza kis székely városunk. — És e régi idő óta, mint a most ásott árok mutatja, a mai városház előtti piactéren alig arasznyi vastag az őstalajra került újabb réteg és kövezés. A Millennium szállodáig ez az arasznyi réteg megmarad, onnan már alantabb van az őstalaj, ami sárga, agyagos homok mindenütt, amíg az árok ásva lett. A Millennium szállodától végig azt mutatja a feltárt réteg, hogy piacunk keleti oldala nagyon gödrös, sáros, sőt mocsaras volt valamikor. Nagyon régen lehetett, sok, sok évszázad előtt. Mert ilyen mocsaras, gödrös helyre aligha építették volna a város közepét.

Azt is tudjuk, hogy a Kovács-szer nevű városrész, a régi keleti Kertmege-utca, volt az ősváros központja s onnan a ref. temetőig, a barompiacig és a mézesdombig terjedt a város. A város onnan fejlődött. Valószínűleg e terjeszkedés volt az oka, hogy az árokban látható mocsaras talajt feltöltötték.

Vajon az igavonó állatoknak, amelyek ezen az utcán kénytelenek nehéz szekereket húzni, hasznára vannak-e azok a pocsolagödrök, amelyek tucatsszámba vannak ezen a különben rövid városi utcán? A gödrökbe a sző szoros értelmében tengelyig sülyednek bele a kerekek még forró nyári, száraz napokon is.

Kérem a tiszteleltre igazán méltó városi tanácsot a magam és szülővárosaim nevében, mielőtt az őszi esőzések még kibírhatatlanabbá tennék ezt az utcát, javíttassa meg ezt is, a piaci csatornázással kikerült homokot, a gyalogjárók építésénél felgyűlt kőtörmelékét hordassa ide és addig is, amíg ennek az utcának az építkezése is megindulhat, a sok kidőlt kerítés tulajdonosát szorítsa rá kerítéseik rendbehozatalára s azoknak bennebbtételére.

Kérem a mi agilis városi tisztifőorvos urunkat is, nézze meg, milyen pocsolag-sorozatot rontja a levegőt, az állami iskola levegőjét és támogassa kérésemet. (—6.)

A Csiszár Pál-féle kétemeletes ház előtt az árokban a mai szinttől lefelé 80 centimétertől 185 centiméterig látható egy homok, kavics és kötött, ami fűzcsigolya és fenyőborsika rétegen nyugszik. Ez az ágréteg úgy látszik, azért volt szükséges, mert az alatta lévő koromfekete iszapot a bele hányt sok kő nem tudta feltölteni, a kő mind belesüllyedt, s az iszap, a sárréteg mégis megmaradt. Ellenben a rőzsekőtegre rakott kő és homok megmaradt, nem süllyedt el és így az iszapos hely felszikkadt.

De bizony, az árok aljából kikerült koromfekete iszap, megfeketedett kő és ág ma is nedves. Lennt, légmentesen lezárva ki se tudott száradni. Az agyagos homokrétegen nem tudott az iszap nedvessége áttörni.

Régi dolog, mai is a mocsaras helyeken rőzsekőtegeket raknak le sűrűn egymásmellé és arra jön rá a töltés. Ez a töltés az árokból láthatólag nagyon különböző vastagságú. A Csiszár Pál-féle ház előtt 80—185 cm. vastag a töltés, tovább, az árok mentén néhol 40 cm-re, másutt 15 cm-re apad, de nem egyenletesen, hanem igen változatos méretben. Ez azt mutatja, hogy a feltöltés nem akkor keletkezett, amikor itt, e helyen már ut volt, hanem így száritták ki a város akkori tulajdonosai a talajt, ahová építkezzenek. — Következik ebből, hogy sok évszázad előtti e rőzsekőtegekkel való feltöltés. A rőzsekőteg vékony és vastag ágai ma is épek, még színét se hagyta a sok vékony ág. Kemény, ropogva törik.

A kétemeletes házat Csiszár Pál és neje Sebesi Ilona 1875-ben építették. A lépcsőházba belépve kb. 10 cm-rel lépünk ma lennéb, mint a ház alatti folyosó szintje, kövezete. Itt tehát a házépítés óta aligha emelkedett a töltés 25-30 cm-rel, a más

régebbi emeletes kőházak is körülbelül ez időtájt épültek s kb. ugyanezt a szintet mutatják. A piac keleti során lévő másik két emeletes házat id. Tóth István szeszgyáros és neje Kovács Ilona építették 1871-ben, s ott is a feltöltés azóta alig változott. — Tehát mindebből következik, hogy a rőzsekőtegekkel készült feltöltés igen sokszáz év előtti.

Az ároknak a Szini-gyógyszertár előtti része a Nagy Egés (1834) előtti belsősegek

területén halad. Itt alig 2 arasznyi mélyen szármás istállótrágya száradt rétege került napvilágra. A Nagy Egés előtt, amint azt tudjuk, főterünk sikátorokkal át és átszelt apró laktelkekből állt, mint a piac keleti és nyugati oldalának építkezése is mutatja. Ezt a faházakkal, istállókcal, gazdasági épületekkel zsufolt területet a város akkori parancsnoka, báró Purcell nem engedte beépíteni s így keletkezett városunk szép főtere.

Figyelő.

Az Astra, a régi időkben is ismert erdélyi román közmívelődési egyesület mult vasárnap tartotta egyik erdélyi határszéli városban elnökválasztó közgyűlését. Ez alkalommal az UNIVERSUL közli a régi elnök, dr. Moldován Gyula nyilatkozatát, mely kisebbségi körökben nagy érdeklődésre tarthat számot, tekintve azt a tevékenységet, amit az Astra eddig az ország magyarlakta vidékein, de különösen a Székelyföldön a „visszatérítések” ügyében kifejtett.

Moldován dr. azzal kezdi nyilatkozatát, „hogy az egyesület a román nemzeti érdekek szolgálatában áll és hogy a közgyűlést határszéli városban tartja meg, az a célja, hogy a nyugati határon bizonyosságot tegyen a román faj kulturális képességeiről s egyben kihangsúlyozza a nemzeti integritás eszméjét.” Majd keserűen jegyzi meg, hogy „a határszéli megyékben igen sok román él, akiket még mindig nem hatott át a nemzeti szellem. Az ország határszéli részében elmagyarosodott románok is vannak, akik maig is a magyar idők eszmei légkörében élnek.”

Majd kijelenti az Astra-elnök, hogy az egyesület programjának gerincét két kérdés képezi: a székelyföldi tevékenység és a bántási románok problémája. Elismeréssel beszél az antirevizións liga tevékenységéről és hangsúlyozza, hogy az Astra mindig kész támogatni, különösen a Székelyföldön és a határszéli megyékben ezt az akciót. (b.l.)

Tükörkép

arról, hogy mikép kell dolgoznia egyesületeinknek vagy

tanulságos helyzetjelentés a Braşovi Székely Társaságról.

A helyesen felismert realitások felé most bontakozó kisebbségi életünk számára jóhatású, tanulságos példa a Brassói Székely Társaság működése és munkája, amely évtizedek óta úgy dolgozik, mint a kitartó szántó-vető, aki nem esik hamar kétségbe az idők zajlásán, hanem lelkiismerete nyugalmában rendületlen végzi békén a maga munkáját és minden bajok között ez az ő pajzsa és fegyvere.

A Brassói Székely Társaság legfőbb érdeme, hogy a legjobban és a mi a fő, idején felismerte rendeltetését és helyes érzéssel találta el a módokat és eszközöket, amikkel jó eredményekkel teljesítheti mindazt, amire hivatott. Így folytonos hasznos munkája már a természetes életműködések megszokottsága lett barátok és ellenfelek előtt egyaránt és ez biztosította az időálló,

tartós eredmények legfőbb kellékét, a békés, zavartalan munka lehetőségét számára. Felesleges és zavaró is ennél a komoly, csendes munkánál minden dicséret és elismerő szó, amikor a rendeltetés helyes felismerése és az elért jó eredmények minde- nek helyett maguk beszélnek.

Ötszáz tag.

A társaság tagjainak száma ma meghaladja az ötszázat. Hogy a kitűzött célokat minél hathatósabban szolgálhassa, nagy anyagi áldozatokkal egyesületi helyiséget tart fenn, hol a tagok rendszeren találkozhatnak. Az egyesületnek e helyiségében vendéglője is van, melynek jövedelme a társaság céljainak anyagi szükségleteit szolgálja.

1926-ban tartotta meg a Brassói Székely Társaság 25-éves fennállásának jubilá-

ris ünnepségét, melyen felszentelte égszín-kék diszes lobogóját. Ez az ünnepség országos jellegű volt.

1929-ben, mikor a Székely Nemzeti Múzeum fennállásának 50 éves évfordulóját ünnepelte, az Erdélyi Gazdasági Egyesülettel karöltve a Brassói Székely Társaság ipari kiállítást rendezett Sepsiszentgyörgyön és fényesen sikerült propaganda estélyt, melyen a székelység figyelmét az ipari pályák felé irányította. Ez alkalomból több ezer példányban füzetet adott ki, melyet ingyen osztottak szét a fa'u népe között s amelyben ismertették a társaság céljait és az ipari pályákra való lépés feltételeit, valamint a módokat, melyek segítségével a fa'u-i gyermekek a Társaság útján ipari pályákon elhelyezkedhetnek.

A társaság fénykora

Szele Béla dr. idejére esik. A legintenzívebb munka folyik ezóta, melyben Szabó Béni önzetlensége és a társaság jeles tisztviselőkarának és választmányának buzgóssága biztosítja a sikert. Évenként átlag 70—80 tanoncot helyez el a társaság és gondoz, de az általa elhelyezetteken kívül az összes Braşovban levő székely tanoncok sorsát szíven viseli és ezek nevelése és fejlődése érdekében hathatós munkát fejt ki. Legutóbb a székely tanoncok cserkész-csapatba szervezését vette tervbe, tekintettel annak különleges erkölcsnevelő és egészséges hatására. A terv már a megvalósulás stádiumában van.

A Brassói Székely Társaságnak megvalósítani való legégetőbb problémája

a tanoncotthon

felállítása, melynek céljára már régebb gyűjtött mintegy 600,000 lej bankba helyezett tőkéje az elmúlt évek pénzügyi válsága következtében elveszett. Ennek a súlyos veszteségnek azonban csak erősítenie kell a jó szándékot és akaratot, hogy a nagyjelentőségű terv mégis mielőbb megvalósításra kerüljön. A társaság eddigi munkájával is már egész iparos-generációkat nevelt, melyek értékes munkájukkal és jóra nevelt képességeikkel valóban mintaképei szakmájuknak, aminek köszönhető, hogy a brassói iparos-ság neve ismeretes az egész országban. (b.-ó.)

* Dr. Mágori Jenő ügyvéd irodáját városunkban General Grigorescu u. 24 sz. alatt (volt dr. Zsigmond iroda helyiség) megnyitotta.

KÉZFOGÁS

Testvér eljöttél, testvér jöjj hamar,
Segitse egymást mind, aki magyar.
Gyűjtsük össze a magyar szíveket,
Magyar testvérem add a kezedet!

Sok a küzdés, kevés a barát,
Szükséged van rám, szükségem van rád.
Jöjj velem testvér, én veled megyek,
Magyar testvér, add a kezedet!

Mondják, civódó fajta a magyar.
Boldog, ha a népén ül egyet, vagy mar.
Cáfoljuk hát meg ezt a bal-hitét,
Magyar testvérem, add a kezedet!

Magyar testvérem, oly rossz a világ,
Csak fájdalmat nyújt és semmit sem ad.
Adjunk egymásnak mi, amit lehet,
Magyar testvérem add a kezedet!

Ne feledjük, hogy magyarok vagyunk,
Egy az örömünk, bánatunk, dalunk,
Őseink nyelvét soha ne feledd,
Magyar testvérem, add a kezedet!

Magyarul beszélt édesanyád.
Te is magyarul mondd az imád,
Magyarnak neveld apró gyermeked,
Magyar testvérem, add a kezedet!

Fonódjon össze testvéri kezünk,
Mindig jó lélekkel, jó szívvel legyünk,
Fűzzön össze a magyar szeretet.
Magyar testvérem erre adj kezét!

Lászlóné P. Elvira.

AZ ISMERETLEN.

(Neked . I.)

Nem írtam senkihez a verseimet,
asszony se, lány se ismer engem;
időtlen, testetlen térben élek
csókot, szerelmet, — mindent elfeledtem.

Már évszázadok óta állhatok így,
agyamban kihuny a történelem.
Nem tudom, nem tudom, kinek az átkait
kell roskadva, halálomig viselnem.

Kinek a bűnéért kell vezekelnem,
ki szolt így bele az életembe?
— jaj, ki hagyott egyedül engem
a szomorú, üres végtelenben?

Hangom tömör fellegekbe fullad
s az anyám hangja se hallszik el hozzám.
Hiába menekülnek, az utat
piros sorompók és szemafórok zárják.

De mindegy, — már így is megnyugodtam,
csak jöjj életem, — jöjj nyugodtan;
husz tavaszt és husz nyarat éltem.
Mindegy: szomorun, vagy örömmel éltem.

Nem írtam senkihez a verseimet,
asszony se, lány se ismer engem,
az Isten is betelt már — s halálos este
letaszít egy idegen égitestre.

Illyés Elemér.

Budapestről írják:

„Alázatos tisztelettel“

(Budapest) Ujabbán egy igen csunya, alázkodó és magyartalan üdvözlés kezd mind divatosabbá lenni. Az emberek összeütközésüket, meghajolnak és úgy köszönnek:

— Alázatos tisztelettel!

Alázatosan is, tisztelettel: úgy érzi az ember, mintha cukroznák a mézet. Hasonlít ugyan az alázatos szolgáláshoz, csak újszerűbb, idegenebb. Általában nagyon vérré vált az az oktalanság és szolgálás alázkodás. Az ügyvéd, ha ügyfele jogos igényének megítélését kéri, így fohászkodik komoly, bírósági ügyiratban:

— Nagytekinetű királyi Itélőtábla! Tisztelettel esedezem, hogy méltóztassék... stb.

Vagy így fordul a hatóságához:

— Alázatosan folyamodom Méltóságod bölcs jóindulatához, hogy engedélyezni kegyeskedjék... stb.

Mi szükség van erre? És miért türik ezt? Szemere Bertalan, az első magyar belügyminiszter megtiltotta már a címzések idejét mult s visszatetsző elfajulását s elrendelte, hogy a ki miniszterhez vagy alispánhoz folyamodik, minden kínaiás, indiaias

alázkodás nélkül így cimezze beadványát: „Miniszter Ur“, „Alispán Ur“.

E kórság egyik rikoltó izléstelensége a mindinkább elharapódzó „alázatos tisztelettel“ köszöntés is. Az erdélyi fejedelmeket még csak nagyságos uraknak szólították, a régi alispánokat tekintetes urnak s Deák Ferenc sohasem engedte magát még csak méltóságos uratolni sem, — igaz, hogy nem is volt az. Régebben „kegyelmed“ volt a megszólítás, ebből lett a paraszti „kend“. Szemere Pál hozta divatba a „kegyed“ és Széchenyi István az „Ön“ megszólítást.

A csángók még ma sem ismernek csak tegezést s ezt mondják: „Gyere be hozzánk főszolgabíró ur“ „Eskess minket össze fő-tisztelendő ur“.

Van-e szebb köszöntés, mint „Adjon Isten“, vagy „Fogadj Isten“. Ezt mondja a német is: „Behüt dich Gott“, a szláv is: „Zbogom“, a francia is: „Adieu“. Vagy nem szebb-e egyszerűen: „Jónapok kívánok“, „Üdvözlég“. Ha az angol, amerikai köszö-nésként megelégszik ezzel, hogy: „Horo do yuo do“, „Hallo“, „Good by“, „Good morning“: miért akarunk mi rákapni az „alázatos tisztelettel“-féle szörnyűségre?

Felvilágosítások a gazdasági iskoláról.

Amint a mult számunkban megírtuk, október 15-én városunkban megnyílik a téli gazdasági szakiskola.

Az új iskola — mint ez ismeretes — kárpótlás akar lenni a székely fővárosba költöztetett tanítóképző helyett, mint a hogy kárpótlás volt annak idején a képző a megszüntetett főgimnázium négy osztályaért. Mondanunk sem kell, hogy a szakiskola létesítésének jogát valósággal ki kellett verekednie, míg végül az erélyes és lankadást nem ismerő munkálkodás eredményeképpen az egyházmegyei tanács ez év július havában kérést adott be a Miniszteriumhoz a gazdasági szakiskola felállításának engedélyezéséért. Ezen kérés alapján a miniszter Ciumac vezérinspektort küldötte ki annak megállapítása céljából, hogy a rendelkezésre álló helyiségek alkalmasak-e egy földműves iskola céljaira és áll-e rendelkezésre megfelelő földbirtok?

A vezérfelügyelő folyó hó 9-én br. Szentkereszty Béla országgyűlési képviselő, Szóts Mihály gimn. igazgató, Tóth Balázs igazgatótanácsos és dr. Vargha Béla főgondnok társaságában felülvizsgálta a helyiségeket és a rendelkezésre álló földbirtokokat és a szemle eredményeképpen megállapította, hogy mindezek a követelmények kifogástalanul megfelelnek és semmi akadály nincs a téli gazdasági szakiskola felállításának.

Eszerint a rom. kath. gimnáziummal kapcsolatban már ez év október 15-én a téli gazdasági szakiskolát meg fogják nyitni. A tanítás tartama 2 év, illetve 2 téli félév lesz, amely elméleti előadásokat és praktikus munkálatokat foglal magában. Az elméleti oktatásokra lefoglalt téli féléven túli időben a tanulók a saját, vagy a szüleik gazdaságában fognak praktikus munkálatokat folytatni a tanszemélyzet irányítása mellett. Az oktatás nyelve a magyar, de Románia történelme és a jogi szakismeretek román nyelven fognak előadni. Lépéseket tettek, hogy a tanfolyamot végzett növendékek önkéntességi jogot nyerjenek. A tanítás teljesen díjtalan, ingyenes, de a szakiskola bennlakással levén összekötve, a tanulóknak bennlakásért havi 400 lej és ezen kívül minimális természetbeni szolgáltatásokat, gabonaműveket, tűzifa stb. fognak ellátásukért adni.

A szakiskolába 4 elemi osztályt végzett 14 től- 26 éves fiú növendékeket vesznek fel, vallásfelekezeti különbségre való tekintet nélkül. Azok, akik az iskolába már a folyó tanévben beiratkozni akarnak, e célból Szóts Mihály gimn. igazgatónál mielőbb jelentkezzenek, aki a jelentkezőknek mindenekről teljes felvilágosítást fog adni.

Hirdetéseket a Székely Újság

H I R E K.

Szeptember

21

-1-9-3-5-

— Időjárás szept 15—21-ig. Az előző heti abnormalis hideg idő után e héten egyszerre ismét enyhe, sőt meleg napok következtek. Vasárnapot csütörtök délig teljesen derült, majdnem szélcsendes idő volt, nehányzor gyenge Ny. és Dny. irányú szellővel. Legmelegebb volt szerdán, 18-án d. u. 26.1 C°, leghűvösebb vasárnap, 15-re virradólag, 8.8 C°. A légnyomás legmagasabb volt vasárnap, 705.8 mm., legalacsonyabb 18-án, szerdán, 697.3 mm. Csütörtökön d. u. felhős lett az ég, eső már több, mint egy hete nem volt.

— Mária-bucsu. Gyönyörű, napsugaras őszi napon zajlott le mult vasárnap a somlyói Mária bucsu. Szombaton délután szent beszéd vezette be a bucsut, melyet gyertyás körmenet követett a Kissomlyó-hegyére. Körmenet után dr. P. Vitéz Berárd záradafőnök tartott a házasságról nagyon alkalmi szép beszédet. Vasárnap délelőtt 10 órakor Bálint Lajos prépost főpapi misét mondott, P. Lukács Mansvét pedig a társadalmi osztályok faji és vallási kötelességeiről beszélt. A bucsun legalább 5000 ember fordult meg, városunkból is közel 150 vett részt. Le kell szögezünk, a kegytemplom szőszékén legégetőbb társadalmi kérdések találtak méltó hangra. A társadalmi fonákságok, az Egyke és Semmike ostromozása, faji kötelességeink teljesítésére való ösztönzés inkább mint valaha — minden szószékét kell, hogy foglalkoztasson.

— HÁZASSÁG. Balogh Rózika és Fodor István, a Brassói Lapok kiadóhivatalának tisztviselője e hó 20-án házasságot kötöttek.

— A ref. elemi iskola köréből. Amint megírtuk, a ref. elemi iskola tanítónőjét, Séra Gézanét Braşovba helyezték és helyébe Mirtse Olga tanítónő jön. — A helyettes tanítónői állás betöltésénél utólag másként intézkedtek, amennyiben Lőrinc Mária neveztek ki az iskolához. Az új tanítónő Lőrinc Jeromos volt vásárhelyi kereskedő leánya, így közelebbi ismerősünk.

— Bridge és sakkverseny Brassóban. A „Junimea“ Kultúregyesület — amint értesülünk — általános kívánságra megrendezi Brassó első bridge és sakkversenyét. A versenyek az egyesület Kolostor utca 28 szám alatti székházában (volt „Elite“ kávéház helyiségeiben), teljesen elkülönített bridge-termekben lesznek megtartva. A bridge verseny október 11-én kezdődik és annak levezetését Ludwig Alfréd nyug. ezredes vállalta. A versenyre nevezni lehet hétköznap az üzleti órák alatt a Librăria Universală S.A. cégnél, Kolostor u. 20. (telefon 2-29), vásár és ünnepnapokon nappal, valamint hétköznapokon este az egyesület titkárságánál.

— Halálozások. Kónya Mihály asztalos mester Brejucuban 44 éves, özv. Turóczy Dénesné sz. Nagy Sára városunkban 88 éves korukban elhunytak.

— Elveszett az utcán szürke antilop női keztyű. Becsületes megtalálójá adja be illő jutalom ellenében a Kovács-hírlapirodába,

— Szarvasbögés. Őszi harmat után, mikor a lomblevelek váltják a színüket s a fenyvesek rengetegét a lombdőlők színpompás foltokkal tarkítják, mintha a haldokló természettel dacolni akarnának, — előkerülnek rejtékhelyeikből az erdők királyi vadjai — a szarvasok, a csutakosok, „AOU“ jelzéseikkel hívják találkára párjaikat, mert ők a természet haldokló tulaján tovább akarják építeni szép életüket. Nincs ilyenkor vadász, akinek szíve nagyot ne dobbanna... De aki nem vadász, életében azonban egyszer alkalma volt látni vőlegényi pompájában az erdők királyát, — soha-soha feledni nem tudja s mindig vágyik még egyszer látni őt a koronás erdei királyt. Gyönyörű szép napalaink, holdfényes éjszakáink csodásan kedveznek az idej bögésnek... Ilyenkor csend van az ős rengetegeken, még madár sem hallatja hangját, legfeljebb egy-egy bércepatok csobogása szól bele a végtelen, siri csendbe. És a hegyek ormán, ahol még nem régen a havasi kürt szava zengte át a völgyek mélységeit, az „AOU“ sajtáságos hangjai dübörögnek át, fenn hirdelve, hogy a természet halottiszemfedőjén új élet sarjad...

— Jósások a jövőre... Izzó a levegő.

A lapokban megjelenő nyilatkozatok Mussolini és Hitler ajkairól csöppet sem biztatók a jövőre, mely előre veti az újabb világégés árnyképeit. Nem szabad ilyenkor csodálkozni, ha a jósok megszólalnak és Phitiaszerű jóvendősükkkel érdeklődést keltenek a könnyen hívők táborában. Megszólalt a bizonytalan napok idegőrlő levegőjében Bednay Rózika, a székely főváros ismert „jósnője“ is, aki a következőket jóvendőli a folyó esztendő hátralevő hónapjaira: „A világpolitika váltakozási rohamokat szenved. A francia külpolitika zsákutcába kerül és futja a füstöt. Olaszország kirajzolt utján halad, de komoly megdöbbenés lesz szeptember végén. Anglia széles terjedelmét vaskarokkal akarja összehuzni, miközben Németország oly momentum előtt áll, mely hirtelen fegyvermozdútra provokálja. Spanyolország véres napokat lát. Abessziniá hős epizódokban hatalmas krónikát él. Tanató, Gondár, Kék-Ni'us, Dzsibuti, Adisz-Ababa, Brit-Szomáli, Juba partjai a világsajtónak szenzációkat ad. A kisantant felkészülten nézi a történelem kihívó napi eseményeit. Magyarország különös diplomáciai üzenetet kap. Világtársadalmuk láthatárán új ábrák tödu'nak elő. Mintha kivezető fonal sem lenne egyén és tömegek számára. Japán—Amerika hadicélokot rejtenek, sőt készülnek is reá titokban. Romániában egy napon meglepő proklamáció lesz. Utazási korlátozások általában. Egy dátumot mindenki nagy érdeklődéssel fog várni.“

A jósok azonban nem csak itt, hanem a világ minden táján alapos felkészültséggel dolgoznak. Az addis-abebei hadi készülődések egyik legjellemzőbb sajátossága a varázslók, a hekók, akik csoportosan tanúznak kint az utcán és jósoknak a hadbavonuló katonáknak. Ezek az u'cai hadi-jósok jól keresnek. Előre megmondják a kávészínű katonáknak, hány ellenséget fognak megölni, mennyi puskát fognak zsákmányolni. Biborszínű talárban, fekete kenő-dővel a fejükön ülnek a Menelik-mauzóleum körül s jóslás előtt beszippantják orrukba a varázsport, amely részint sosora méregből, részint más „titokzatos“ és porrá őrölt füvekből áll. Ezután transzba esnek és ebben a révületes állapotban még azt is megjósolják, hogy mennyi ideig fog tartani a háború. Szerintük egész rövid ideig és Juda oroszánjainak óriási győzelmével fog végződni. Megnyugtató jóslataikban jobban bízik a hadbavonuló tömeg, mint a tiszték lelkesítő beszédeiben. Hadi szempontból tehát egyelőre nélkülözhetetlenebbek a hekók, mint a légháritó ágyuk. Az Abessziniában élő európai katonai szakérték véleményei a háború időtartalmát illetőleg — ha arra sor kerül — megoszlik. Egy akkora országrészt katonai megszállásra, mely nagyobb Németországnál és Franciaországnál együttvéve, ahol nincsenek felvonulási utak, ahol 2500 méterre kell felküzdenie magát a támadó hadseregnek, sivatag, mocsarak, hegyszakadékok által keresztül-kasul szántott vidéken — az általános vélemények szerint 4—5 évig is eltarthat és komoly áldozatokat követel Itáliától. Olaszország előtt Marokkó katonai gyarmatosításának példája lebeg. Marokkó katonai gyarmatosítása pontosan 30 évig tartott.

Sport.

Swag-KŞE. 3:2 (0:2)

A mult vasárnap a KŞE. Komandón játszott bajnokit a Swag-gal. Az utóbbi mindenképpen biztosítani akarva győzelmét, igazolatlan játékost is állított be.

Biró Mocsáry.

Mai sportprogram.

Ma, vasárnap két mérkőzés is lesz a Sinkovits-pályán. Előmérkőzésként a KŞE. II. játszik a Mercurral, majd a Cfr Locomotiv és KŞE. I. barátságos mérkőzése következik.

Iskolába

KOVÁCSNÁL

vásároljon

KG.-SĂCUESC
Str. Avarescu No 1.

(Reformatus templom udvarán szemben)

No. G. 4653/1935.

Publicație de lițitație.

Subsemnatul portărel delegat prin această publică în baza deciziei No. G. 4653/1935, a judecătorei, mixtă Târgul-Săcuesc în favorul reclamantului vâd lui Măzinger Alexandru din Târgul-Săcuesc, repr. prin avocatul dr. Fekete Andrei din Târgul-Săcuesc, pentru încasarea creanței de 600 lei și acc. se fixează termen de lițitație pe ziua 4 Octombrie 1935 orele 3 p. m., la fața locului în locuința urmăritilor în Tg.-Săcuesc, Str. Carmen Sylva unde se va vinde prin lițitație publică judiciară 1 junca cu flor de 2 ani și 1 vițel flori de un ani, 20 caii murgii mari, și 1 Trior pentru linte în valoare de 4300 lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.
Târgul-Săcuesc, la 19. Sept. 1935.

C. Băgea portărel delegat.

HA AZT AKARJA, hogy
megkapja a

Színházi Élet

500 oldalas jubileumi albumát, már most fizessen elő e számba 40 lejt a KOVÁCS-hírlapi-rodában. — EZ FONTOS, mert csak mérsékelt példány-számban kerül Romániában elárúsításra.

Kapható csak a
Kovács-hírlapirodában.

Bármilyen gabonája
van eladó, érdeklődjön
ZSARNOCZKY ZOLTÁN

liszt

és

terményraktárában

ahol a
legkedvezőbb árak mellett

veszek vagy
liszttel cserélek.

Régi ujságpapír (Maculatura) kapható a KOVÁCS-hírlapirodában.

A város hivatalos hirdetései

Primăria Com. Urb. Târgul-Săcuesc

No. 3395/1935.

Publicațiune.

Primăria oraşului Târgul-Săcuesc având în vedere, ca două lițitații referitor la executarea lucrărilor de pavare a străzii Gen. Avarescu pe porțiunea Poștei-Cazarma, din lipsă de oferte au rămas fără rezultat — se aduce la cunoștință publică că în ziua de 4 Oct. 1935 ora 11 se va contracte prin bună învoială în cabinetul Primarului pentru executarea acestor lucrări în suma totală după devis de Lei 794.640.

Garanția provizorie este de Lei 5 la sută.

Devizul, planul și obiectul de sarcini se pot ve-

A MOZI MŰSORA.

Szept. 21—22-én, szombaton és vasárnap este 9 órákor és vasárnap d. u. 6 órákor

A LEVEGŐ KIRÁLYA

A francia fronton lejátszó izgalmas történet, melyben 3 amerikai tiszt versenyez a dicsőségért.

Szept. 25—26-án, szerdán és csütörtökön este 9 órákor

TEMPÓ SZERELEM

A humor, ölet és izgalom rekordja ez a friss és izgalmas film.

Szept. 28—29-én; szombaton és vasárnap este 9 órákor, vasárnap délután 6 órákor lesz

A VIG ŐZVEGY

A világ legnagyobb operett slágeréből készült szenzációs film, amelynek a nyitányát Lehar Ferenc maga dirigálja. A „Vig őzvegy” a világ legdrágább és legtekélyesebb filmje. Lubits Ernő világhírű rendező remek alkotása.

Főszereplők: Jeanette MacDonald és Maurice Chevalier.

Október 2—3-án; szerdán és csütörtökön este 9 órákor szinre kerül

A HAZAJÁRÓ MULT

Sylvia Sydney finom, nemes kifejező eszközzel adja vissza a filmnek minden részletét.

Jön: A BABSZINHAZ színes felvétellel. LILIAM Felhívjuk a mozilátogató közönség szíves figyelmét, hogy a mozi előadása d. u. 6 órákor, este 9 órákor pontosan megkezdődik.

Minden alkalommal friss Híradó.

Október elsejétől
kezdve

állandó DIVATLAP-ujdon-
ságok
20 lejtől felfelé

KOVÁCS-hírlapirodában
(Ref. templomudvarral szemben.)

No. G. 3260/2—1935

Publicație de lițitație.

Subsemnatul portărel delegat prin această publică în baza deciziei Nr. G. 3260/1935 a judecătorei Mixtă Târgul-Săcuesc în favorul reclamantului Antal Ignác repr. prin avocatul dr. I. Diénes Ödön din Tg.-Săcuesc, pentru încasarea creanței de 1311 lei și acc. se fixează termen de lițitație pe ziua 28 Septembrie 1935, orele 3 p. m. la fața locului, în Brețcu Str. Principala No. unde se vor vinde prin lițitație publică judiciară: 1 căruța sanie plug, masă de tâmplar, vitel 22 scânduri, 10 borna în valoare de 2110 Lei

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Târgul-Săcuesc, la 5 septembrie 1935

G. Tompa, portărel delegat.

BÓDÉ-ÁTHELYEZÉS.

Értesitem a m. t. közönséget, hogy a

bódém

A nagybecsű közönség szíves megértésére támaszkodva, kérem a támogatását, biztosítva mindenkét előzőkeny kiszolgálásról.

Veress József
placi bódé-árus.

dea în zilele de lucru la serviciul economic al oraşului Târgul-Săcuesc.

Tratarea prin bună învoială se va ține în conformitate cu normele generale pentru ținerea lițitațiilor din Mon. Of. No. 127/1931.

Târgul-Săcuesc, la 20 Sep. 1935.

Președ. Com. Int.
(ss) Andrassy.

Secretar Gral.
ss R. Cosma

Az új iskolai évadra

író- és rajzszeretek
a KOVÁCS-hírlapirodában kaphatók.

Benkő Lazi kiállítása.

Egyre komolyabb képekkel jelentkezik a nyilvánosság előtt Benkő Lazi, kinek művészetét már nagyjából ismeri a közönség. Utóbbi vásznai már egy meghatározott izlés haladó kifejlődését mutatják, magukon viselve a hivatalos, elfogadott művészeti irányelvek hatását. Bár témáival nem egyenieskedik, mégis több megkapó részletet hordoznak magukon képei. Érdekes, igen tehetséges újszerű kísérletnek számít néhány képe, mely egyetlen szín több árnyalatából alkotja meg magát a formát. Nehol elmélyül és szerencsés vonásokkal sok hangulatot hoz, egy-két erősebb kontúrja azonban kissé modorosságnak hat, ami az orban csupán izlés kérdése, mert figurái életén, mozdulásán nem ront.

Szeretnők minéi hamarabb egy komoly kiállítását látni, hogy végül nagyvárosok szalonjaiban is pompázhassanak képei ennek az autodidakta, fiatal, életképes tehetségnek.

Képeketei, melyeket szintén ő maga állít elő, kitűnő iparművészi érzékről tanuskodnak. (d. i)

Minden „Br. Lapok” és „Népujság” vásárlója megkapja a KOVÁCS-hírlapirodában a kedvezményes havi 4 lejes regényt.

Falevél-hullással
madár-költözéssel

BEVONUL

KLOOS és KUNA

hentes áru üzletébe a
minden egészséges ember
gyönyörűsége:

virslitormával.

Tisztelettel kérjük a közönség
szíves falatozását és vásárlását,
jó étvágyat kíván:
KLOOS és KUNA.

Ne felejtse el, hogy tankönyvet,
írószert, füzetet legutányosabb áron

csinosat és jót

a KOVÁCS-hírlapiroda

könyv és írószerkereskedésében szerezheti be.